

Fortjenester, og som man altsaa fremdeles søger at holde i det skjulte ved Modstanden overfor den Adgang til at skaffe sig Oplysninger, der er det første og det vigtigste Formaal ved en Lovgivning som den, vi her beskæftiger os med. Jeg mener, at Næringslivet, de næringsdrivende selv, er uhyre daarligt tjent med den Nænsomhed, hvormed man her inde værner Næringslivet imod at blive stillet paa lige Fod med dem, der har deres Lønninger liggende aabent i Dagens Lys. Hvis der intet ondt er i Avanceberegningen, hvis der ikke drives Aager, hvis alt er, som det skal være, hvorfor i Alverden vaager man saa pinligt over, at der intet siver ud om, hvorledes det forholder sig med disse Avanceberegninger? Hvis alt er, som det skal være, forstaar jeg ikke, at man kan have noget imod en Lov, der bestemmer, at det offentlige paa behørig Maade, under behørig Sikkerhed for Næringslivet kan skaffe sig Oplysninger, hvormed man bl. a. vil være i Stand til at tilbageslaa eventuelle Angreb, uberettigede Angreb paa næringsdrivende for, at de regner sig en for høj Avance. Det vilde i Virkeligheden i første Linie være til Gavn for Næringslivets Udøvere, selv om det blev konstateret i Branche efter Branche, at der intet var at skjule, at Avancen er saa og saa lille, at Fortjenesten i Virkeligheden ikke er større, end hvad en Fortjeneste rimeligt bør være. Men den Forstaaelse har man aldeles ikke indenfor de to Partier, der har stillet sig absolut imod denne Lovgivning, og man har den altsaa heller ikke indenfor Handelsstanden selv. Jeg har læst i Aviserne, at der skal være indgivet en Protest til det Udvalg angaaende dette Lovforslag, som endnu ikke er nedsat, en Protest, i hvilken man fremdeles kræver Hemmeligholdelse overfor Næringslivets Avanceberegning, angaaende Prisernes Oprindelse o. s. v. Jeg kan kun undres over, at Næringslivets Udøvere er saa kortsynede, at de foretrækker at have en bestandig staaende Strid om dette Spørgsmaal fremfor at lægge Kortene paa Bordet, hvis det da er ærlige Kort, de sidder med.

Helt anderledes stiller man sig da ogsaa andre Steder. Norges Handelsstand har saaledes ikke stillet sig paa dette urimelige Standpunkt, men under de Forhandlinger, der har været ført i Norge om Prisspørgsmaalet, har Norges Handelsstands Forbund selv udformet et Forslag til Lov om urimelige Vederlag og samfundsskadelig Indskrænkning af Konkurrence. Dette Lovforslag blev fremsat af Norges Handelsstands Forbund den 29. Januar 1924, og

nogle Linier deraf, som jeg haaber den højtæredede Formand vil tillade mig at oplæse, vil give en Karakteristik af, hvor vidt Norges Handelsstand er naaet i Modsætning til de Røster, der hæver sig henede. Det hedder i dette Lovforslags § 1: „Denne lov kommer til anvendelse paa al nærings- og erhvervsvirksomhed, herunder dog ikke indbefattet arbejde i andres tjeneste naar dette avlønnes overensstemmende med en af begge Parter vedtat organisationsmæssig aftale eller i henhold til stedfunden offentlig mægling eller fastsættelse“. Det hedder i Lovforslagets § 2: „Inden al virksomhed, som omfattes af denne lov, er det forbudt at ta eller fordre urimelig vederlag. Ved bedømmelsen af, om et vederlag for en vare eller gjenstand skal ansees urimelig, kommer i den for vedkommende forhold sædvanemæssige utstrækning i betragtning, baade markedets stilling og vedkommende vares eller gjenstands kostende med tillæg af en rimelig fortjeneste“. Og endelig hedder det i § 3: „Inden al virksomhed, som omfattes af denne lov, er det forbudt gennem samfundsmæssig seet utilbørlig anvendelse af midler som boykot, prisaftaler, eksklusiv-avtaler eller avtaler af lignende art, ugrundet prisforskjel eller salg til underpris at begrænse eller søke at begrænse konkurrencen, naar dette maa antas skadeligt for almene interesser“. Se, en saadan klar Forstaaelse af, hvad der tjener Handelsstanden bedst, har altsaa Norges Handelsstands Forbund, og jeg tror egentlig ikke, at den danske Rigsgad vilde sætte noget til i Ære, om den stillede sig paa et lige saa forstandigt og frisindet Standpunkt som denne Handelsstandsorganisation i et Naboland.

Man taler om det oprørende i at forsøge paa saaledes at trænge ind paa et nyt Omraade og lovgive der. Det er dog næppe helt rigtigt, at det er saa nyt et Omraade. Der findes jo en Lov af 1917 om Aftaler og andre Retshandler paa Formuerettens Omraader, i hvis § 31 der i Virkeligheden er givet en Lovfæstelse af Hovedprincipper af tilsvarende Art som dem, der nu søges lovfæstet vedrørende Næringsvirksomheder. I denne Lovs § 31 hedder det: „Naar nogen har udnyttet en andens Nød, Letsind, Enfoldighed, Uerfarenhed eller et mellem dem bestaaende Afhængighedsforhold til at opnaa eller betinge Fordele, som staa i aabenbart Misforhold til, hvad derfor ydes, eller som der ikke skal ydes Vederlag for, er den, der saaledes er udnyttet, ikke bundet ved den af ham afgivne Villieserklæring. Det samme gælder, hvis